

Note: Euro-Mediterranean Human Rights Network (EMHRN) – anbefalinger vedrørende den nye EU-Israel handlingsplan

Den nye EU-Israel handlingsplan bør inkludere stærke gensidige menneskerettighedsforpligtelser

Siden vedtagelsen af den første EU-Israel handlingsplan i 2005 er menneskerettigheds-situationen i Israel og de besatte palæstinensiske områder (BPO) blevet alvorligt forværret. En humanitær krise og indespærringen af 1.5 million palæstinensere gør sig gældende i Gaza striben; begrænsninger af bevægelsesfriheden overalt i BPO hindrer daglig adgang til uddannelse, sundhedspleje og beskæftigelse; israelske bosættelser forbliver hvor de er og fortsætter deres ekspansion overalt på Vestbredden, herunder Jerusalem, trods gentagne opfordringer fra det internationale samfund til at sætte en stopper for udvidelsen af bosættelserne; omkring 9.000 palæstinensere sidder i israelske fængsler under barske vilkår, herunder tortur og mishandling; og de palæstinensiske statsborgere i Israel udsættes fortsat institutionaliseret diskrimination.

Disse kendsgerninger udfordrer effektiviteten af bestemmelserne om de "fælles værdier", der er indeholdt i den nuværende EU-Israel handlingsplan.

Den nuværende EU-Israel handlingsplan indeholder kun en kort og generel reference til menneskerettighedsspørgsmål i sektionen om fælles værdier - uden at omtale et eneste specifikt handlingspunkt. Denne udeladelse står i skarp kontrast til handlingsplaner mellem EU og andre middelhavslande, så som handlingsplanen for EU og Marokko. Omtalen af menneskerettighederne i den nuværende EU-Israel handlingsplan er meget vag og generelt formuleret. Skønt respekten for menneskerettighederne og international lov har fundet vej til handlingsplanens tekst, er det således kun i form af u håndgribelige formuleringer så som at "samarbejde", "fremme" eller "undersøge".

Handlingsplanens svaghed og dens generelle karakter i relation til menneskerettigheder gør det særdeles vanskeligt for EU såvel som for menneskerettighedsorganisationer at monitorere Israels menneskerettighedsadfærd.

Desuden bør EU sikre en ensartet tilgang til alle EU's partnerlande indenfor den europæiske naboskabspolitik og sikre at EU-Israel handlingsplanen ikke forbliver en undtagelse hvad angår menneskerettighedsbestemmelserne.

På baggrund af den nuværende EU-Israel handlingsplans mangler hvad angår beskyttelsen af menneskerettighederne, fraværet af fremgang indenfor de menneskerettighedsemner, der er opregnet i denne handlingsplan samt forværringen af menneskerettighedssituationen i Israel og i BPO siden vedtagelsen af handlingsplanen i 2005, opfordrer EMHRN EU til at sætte den substantielle forbedring af menneskerettighederne i centrum af EU's relation til Israel.

I den henseende **ønsker EMHRN at fremsætte følgende generelle anbefalinger** til den nye EU-Israel handlingsplan:

1. Den nye handlingsplan bør inkludere stærkere forpligtelser til at respektere internationale menneskerettigheder og humanitær lov. De aftalte samarbejdsplaner, der nu fremstår som en række emner, bør oversættes til konkrete, detaljerede og sekventielle handlinger for hermed at udtrykke eksplicit rettighedsbeskyttelse for israelere og palæstinensere (se detaljerede anbefalinger nedenfor).

2. Hvert handlingspunkt bør ledsages af målelige standarder for udførelse og være ledsaget af en klar tidsplan for at muliggøre en effektiv overvågning af EU-Israel forpligtelser.
3. Israel har pligt til at respektere internationale menneskerettigheder og humanitær lov hvad angår de områder, som er besat af Israel, det vil sige Vestbredden, herunder Østjerusalem, og Gaza-striben. EU bør opfordre parterne til at sætte respekten for internationale menneskerettigheder og humanitær lov i centrum for fredsprocessen i Mellemøsten. Dette bør afspejles i EU-Israel handlingsplanen gennem en klar reference til Israels forpligtelser ifølge international lov, især i relation til BPO.
4. EU og Israel skal sikre, at respekten for menneskerettighederne garanteres effektivt under implementeringen af alle prioriterede punkter i EU-Israel handlingsplanen, herunder blandt andet terrorisme, migration, økonomisk samarbejde og handel. Den nye handlingsplan mellem EU og Israel bør derfor omfatte klare referencer til respekten for menneskerettigheder i sit afsnit om "migration" og "stærkelse af samarbejdet om at bekæmpe terrorisme". EU bør også indsætte bestemmelser i den nye EU-Israel handlingsplan for at forhindre Israel i at anvende sit privilegerede forhold til EU i relation til Israels ulovlige bosættelser i BPO.
5. Som det er tilfældet med andre middelhavslande (deriblandt Marokko og Libanon) bør EU opfordre Israel til at etablere en omfattende strategi for menneskerettigheder.
6. Det er yderst vigtigt, at den underkomité for menneskerettigheder, som EU og Israel er blevet enige om at etablere, holder sit første møde snarest muligt. En sådan underkomité vil give EU og Israel en mekanisme til at fremkomme med forslag til udviklingen af et tættere EU-Israel forhold i relation til menneskerettigheder og international humanitær lov. Hvis underkomitéen skal være effektiv som instrument til overvågning af Israels iværksættelse af de menneskerettighedsforpligtelser, der bliver fastlagt i handlingsplanen, kræver det et snævert samarbejde og konsultation med relevante civilsamfundsorganisationer - i særdeleshed menneskerettighedsorganisationer - på en gennemskuelig måde. Dagsordenen og protokollen for underkomitéens møder skal gøres offentligt tilgængelige og en offentlig opsynsmekanisme med en klar tidsplan og arbejdsproces skal etableres. EU og Israel bør regelmæssigt organisere konsultationer med menneskerettighedsorganisationer forud for møderne i underkomitéens møder på lokalt og EU niveau.
7. EU og Israel bør snarest muligt konsultere civilsamfundsorganisationer og invitere dem til at bidrage til udarbejdelsen af den nye EU-Israel handlingsplan. Det er beklageligt, at de første handlingsplaner mellem EU og EU's middelhavspartnere blev udarbejdet og forhandlet i hemmelighed, samt at NGO'er ikke blev konsulteret. Denne adfærd er i modstrid med forpligtelserne til at støtte involveringen af civilsamfundet i Euro-Middelhavsområdet i processen vedrørende den Europæiske Naboskabspolitik (ENP).

EMHRN anbefaler en liste af handlingspunkter, der - som et minimum - bør inkluderes i den nye EU-Israel handlingsplan. Nedenstående liste er ikke udtømmende.

- 1. Ratifikation af den frivillige protokol over internationale menneskerettighedskonventioner, som Israel deltager i; og ratifikation af Rom-statutten om den Internationale Domstol (International Criminal Court, ICC, på engelsk)**

2. Sikre respekten for internationale menneskerettigheder og humanitær lov i BPO

- a. Sikre respekten for bevægelsesfrihed for palæstinensere og palæstinensiske varer inden for og imellem Vestbredden, Jerusalem og Gaza striben og sikre palæstinenserne adgang til sundhedspleje, uddannelse, arbejde samt af opretholdelsen af en tilstrækkeligt høj levestandard, i overensstemmelse med international lov. Som et første skridt bør Israel øjeblikkeligt omsætte Aftalen om Bevægelsesfrihed og Tilgængelighed fra november 2005 til praksis.
- b. Sikre respekten for retten til livet og beskyttelsen af civile i overensstemmelse med basale normer og principperne for internationale menneskerettigheder og humanitær lov så som **proportionalitet og distinktion** og øjeblikkeligt ophør af vilkårlige drab.
- c. Sikre særlig beskyttelse af børn og kvinder i konfliktsituationer / under besættelse.
- d. Nedlægge de israelske bosættelser og udposter på Vestbredden og i Østjerusalem, og stoppe konstruktionen og udvidelse af bosættelser, også udvidelser begrundet med hensyn til naturlig vækst. Ophør af tilegnelse og konfiskation af palæstinensisk jord i overensstemmelse med relevante FN-resolutioner og international humanitær lov.
- e. Afstå fra den praksis at anvende administrative tilbageholdelser af palæstinensere på ulovlig vis, f. eks. må administrative tilbageholdelser ikke anvendes som et alternativ til at håndhæve de rettigheder en anholdt har til en fair retssag eller som et redskab til arrestation af politiske modstandere.
- f. Træffe effektive lovgivningsmæssige, administrative, retslige og andre forholdsregler for at forhindre tortur og mishandling i ethvert område under Israels jurisdiktion.
- g. Træffe alle nødvendige forholdsregler for at bekæmpe straffrihed, herunder gennemføre omgående, upartisk og effektiv undersøgelse af alle krænkelser af menneskerettigheder og international humanitær lov begået af israelske sikkerhedsstyrker og indlede retsforfølgelse af de ansvarlige.

3. Fremme og beskytte rettigheder for personer, der tilhører nationale mindretal i Israel

- a. Udforme og håndhæve relevant lovgivning for effektivt at beskytte rettighederne for personer, der tilhører nationale mindretal (f. eks. det palæstinensiske mindretal i Israel) på grundlag af Europarådets bestemmelser i *Rammekonventionen for Beskyttelse af Nationale Mindretal* og andre internationale menneskerettighedsnormer, der omhandler minoriteters og indfødte folks rettigheder.
- b. Garantere personer, der tilhører nationale mindretal, retten til lighed for loven og til lige beskyttelse under loven, og forbyde enhver diskrimination på grundlag af nationalt tilhørsforhold.
- c. Indføre tilstrækkelige særlige forholdsregler, herunder den ligelige og fair tildeling af statslige budgetter, jord og andre ressourcer for – indenfor alle områder af det økonomiske, sociale, politiske og kulturelle liv – at fremme fuld og effektiv lighed mellem personer tilhørende nationale mindretal og dem der tilhører flertallet.

- d. Sørge for effektive mekanismer til forhindring og genoprettelse af enhver handling der har til formål eller har den effekt at personer tilhørende nationale minoriteter fordrives fra deres jord.

Disse specifikke handlingspunkter bør ledsages af klare milepæle til måling af fremskridt.